

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ε.Π. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

ΜΟΝΑΔΑ Α2.1

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Διεύθυνση: Κοραή 4
 Τ.Κ. 105 64, Αθήνα
 Διεύθυνση ιστοσελίδας: www.edulll.gr

Πληροφορίες: Β. Βαλιάνου, Β. Ατλαμάζογλου
 Τηλέφωνο : 2103278008, 2103278105
 Fax : 2103278073
 Email : kvalian@epeaek.gr, vatlam@epeaek.gr

Ημερομηνία **15/01/2016**
 Α.Π.: **333**

Κωδικός Πρόσκλησης: ΕΔΒΜ12
Α/Α ΟΠΣ: 1250

Προς: Α.Ε.Ι

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ»

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7, 8
ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΕΚΤ)

ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Ο Ειδικός Γραμματέας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005),
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014),
3. Την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C/2014/10128 final – 17.12.2014 που αφορά στην έγκριση του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014 -2020» (Κωδικός CCI2014GR059OP001), όπως ισχύει,

Κωδικός
Πρόσκλησης:
ΕΔΒΜ 12

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
 Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. Τους Κανονισμούς 1303/2013 και 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
5. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 53684/ΕΥΘΥ460/18-05-2015 (ΦΕΚ 948/Β/27-05-2015) με την οποία συστάθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ,
6. Το Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114/Α/22-09-2015) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού»,
7. Το Π.Δ. 73/2015 (ΦΕΚ 116/Α/23-09-2015) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»,
8. Τη με αρ. πρωτ. 34681/27-03-2015 (ΦΕΚ 178/Τ.Υ.Ο.Δ.Δ./27-03-2015) Απόφαση που αφορά στο «Διορισμό μετακλητού Ειδικού Γραμματέα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού»,
9. Τη με αρ. πρωτ. 6371/ΕΥΘΥ 72/20-1-2015 διευκρινιστική εγκύκλιο της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) του Υπ. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με θέμα την παροχή οδηγιών για την εφαρμογή διατάξεων του Ν.4314/2014,
10. Την από 01-07-2015 απόφαση της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ, ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων των Αξόνων Προτεραιότητας, όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην πρόσκληση έγγραφο, όπως τροποποιήθηκε με την από 30-12-2015 Απόφαση,
11. Την με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31-07-2015 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης»,
12. Το Ν.4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (ΦΕΚ 195/Α/6-9-2011), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
13. Του με αρ. πρωτ. 20592/24-11-2015 (εισερχ. στην ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ) εγγράφου του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με θέμα «Κατανομή Πιστώσεων για την Έναρξη Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης Ανώτατης Εκπαίδευσης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-16»,
14. Το με αρ. 38/13-01-2016 ΥΣ της Μον. Α της ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ,

Κ Α Λ Ε Ι

τα **Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα** της χώρας, για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του παραπάνω Άξονα Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

1.1. Η Πρακτική Άσκηση συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση σε επαγγελματικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, στην αποτελεσματικότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων της ανώτατης εκπαίδευσης στο παραγωγικό σύστημα της χώρας, καθώς και στη δημιουργία ενός δίαυλου αμφίδρομης μετάδοσης των πληροφοριών μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των παραγωγικών φορέων.

Η πρόσκληση αφορά στην πρακτική άσκηση των φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για το χρονικό διάστημα από **01-11-2015** έως **31-10-2016**, **υπό την προϋπόθεση ότι η Πρακτική Άσκηση θα είναι ενσωματωμένη στο Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων / Σχολών των ΑΕΙ.**

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης θα δοθεί ορισμένη προτεραιότητα στην πρακτική άσκηση που είναι υποχρεωτική από το πρόγραμμα σπουδών των ΑΕΙ.

1.2. Ο δικαιούχος θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται από τους Καν. (ΕΚ) 1303/2013 και 1304/2013. Επίσης, θα πρέπει να αποδέχεται τη δημοσιοποίηση των στοιχείων του δικαιούχου, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 παρ. 2 και Παράρτημα XII του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

1.3. Ο δικαιούχος οφείλει να τηρεί το σύνολο των κοινών δεικτών εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων σχετικά με συμμετέχοντες σε πράξεις ΕΚΤ (Παράρτημα I Καν. 1304/2013), σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 αναφορικά με τη συλλογή και συγκέντρωση στατιστικών δεδομένων. Ειδικότερα, πρέπει να εξασφαλίζονται οι απαιτήσεις εγγραφής και αποθήκευσης δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή για κάθε πράξη, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθ. 125, παρ. 2 δ και ε του Καν. 1303/2013.

1.4. Ο δικαιούχος οφείλει:

(i) Για τους ωφελούμενους της πράξης, να εξασφαλίσει σύστημα συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταβίβασης δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), οι απαιτήσεις του οποίου θα προσδιοριστούν με οδηγίες της ΕΥΔ, προκειμένου να διασφαλίζεται η ακρίβεια και η επάρκεια των δεδομένων των συμμετεχόντων και η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 (άρθρο 125, παρ.2, στοιχεία δ & ε) και του Κανονισμού (ΕΕ) 1304/2013 (άρθρα 5, 19 και Παραρτήματα I & II).

(ii) Να τηρεί τις απαιτήσεις του Ν.2472/1997 και τα όσα ορίζονται από τις αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σε ό,τι αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στους ακόλουθους θεματικούς στόχους, επενδυτικές προτεραιότητες, ειδικούς στόχους, κατηγορίες περιφερειών ανά Άξονα Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Πίνακας 1.1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΚΩΔ.	3
--	-------------	----------

Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: CCI 2014GR05M9OP001			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας		ΚΩΔ.	7
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Επένδυση στην εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση		ΚΩΔ.	10
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας.		ΚΩΔ.	10.iv
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	2. Αύξηση των συνεργασιών των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο	ΚΩΔ.	10. iv (2)
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	ΚΩΔ.	1
	Περιφέρειες σε μετάβαση		2
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		3

Πίνακας 1.2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση		ΚΩΔ.	3
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: CCI 2014GR05M9OP001			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας		ΚΩΔ.	8
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Επένδυση στην εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση		ΚΩΔ.	10
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας.		ΚΩΔ.	10.iv

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	2. Αύξηση των συνεργασιών των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο	ΚΩΔ.	10. iv (2)
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	Περιφέρειες σε μετάβαση	ΚΩΔ.	2

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 2: Δείκτες εκρών

Πίνακας 2.1

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:			
3	7	ΕΚΤ	10.iv			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T4960	Φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα πρακτικής άσκησης	Αριθμός	Λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες	6879		
T4960	Φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα πρακτικής άσκησης	Αριθμός	Μετάβαση	3629		
T4960	Φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα πρακτικής άσκησης	Αριθμός	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	1887		

Πίνακας 2.2

Ε.Π:	Α.Π:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:			
3	8	ΕΚΤ	10.iv			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T4960	Φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα πρακτικής άσκησης	Αριθμός	Μετάβαση	465		

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελέσματος

Πίνακας 3.1

Ε.Π:	Α.Π.	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:			
3	7	ΕΚΤ	10.iv			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T4907	Ποσοστό φοιτητών που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Ποσοστό	Λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες			
T4907	Ποσοστό φοιτητών που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Ποσοστό	Μετάβαση			
T4907	Ποσοστό φοιτητών που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Ποσοστό	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες			
11801	Φοιτητές που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Αριθμός	Λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες			
11801	Φοιτητές που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Αριθμός	Μετάβαση			
11801	Φοιτητές που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Αριθμός	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες			

Πίνακας 3.2

Ε.Π:	Α.Π.	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:			
3	8	ΕΚΤ	10.iv			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T4907	Ποσοστό φοιτητών που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Ποσοστό	Μετάβαση			

11801	Φοιτητές που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις	Αριθμός	Μετάβαση			
-------	--	---------	----------	--	--	--

Πίνακας 4: Λοιποί δείκτες

Λοιποί δείκτες				
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη¹ δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται συνολικά σε **11.771.480,00 €** και κατανέμεται κατά πεδίο παρέμβασης και δράση καθώς και κατηγορία περιφέρειας ως ακολούθως:

Πίνακας 5.1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : 7			
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 10.iv			
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 10. iv (2)			
A/A	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
1	Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ	7.592.380,00 €
2	Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	2.020.800,00 €
3	Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ	1.325.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ			10.938.180,00 €

¹ όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής

Πίνακας 5.2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : 8			
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 10.iv			
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 10. iv (2)			
Α/Α	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
1	Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	833.300,00 €
ΣΥΝΟΛΟ			833.300,00 €

- 3.2 Η ΕΥΔ δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά πεδίο παρέμβασης / δράση και κατηγορία περιφέρειας ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (www.edulll.gr).
- 3.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις, έως το ύψος της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1. Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **31 Δεκεμβρίου 2023**.
- 4.2. Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.3. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31-07-2015 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης».

4.4. Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας:

- Το **80% τουλάχιστον** του προϋπολογισμού ανά πράξη θα διατεθεί αποκλειστικά για τις αποζημιώσεις των ασκούμενων φοιτητών ΑΕΙ και την υποχρεωτική ασφαλιστική κάλυψη τους (έναντι ατυχήματος).
- Η πρακτική άσκηση δύναται να διαρκεί από **1 μήνα πλήρους απασχόλησης** των ασκούμενων έως **6 μήνες**. Ως **ωράριο πλήρους απασχόλησης** ανά μήνα των ασκούμενων φοιτητών ΑΕΙ, θεωρείται το αντίστοιχο θεσμοθετημένο ωράριο πλήρους απασχόλησης των εργαζομένων του Φορέα Υποδοχής της Πρακτικής Άσκησης, στην αντίστοιχη ειδικότητα.
- Η αποζημίωση των ασκούμενων για **1 μήνα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται έως 280 ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλιστικής κάλυψης**. Ειδικά για τα Πανεπιστήμια, δύναται να υλοποιηθεί Πρακτική Άσκηση με μερική απασχόληση και αντίστοιχη προσαρμογή στην αποζημίωση.
- Μέχρι **20% του προϋπολογισμού** ανά πράξη θα διατεθεί για λειτουργικά έξοδα και λοιπές δαπάνες (όπως διοικητική υποστήριξη του γραφείου πρακτικής άσκησης, αμοιβές ιδρυματικών και επιστημονικών υπευθύνων, μετακινήσεις, δράσεις δημοσιότητας και προσέλκυσης φορέων υποδοχής πρακτικής άσκησης, αναλώσιμα, προμήθεια / συντήρηση μικροεξοπλισμού).
- Στις δαπάνες μετακινήσεων περιλαμβάνονται:
  - Δαπάνες μετακινήσεων φοιτητών όταν αυτή πραγματοποιείται εκτός της έδρας του Ιδρύματος ή του τόπου μόνιμης κατοικίας τους. Αφορά στην κάλυψη μίας μετακίνησης του ασκούμενου κατά την έναρξη της Πρακτικής Άσκησης προς τον τόπο υλοποίησής της και μία μετακίνηση (επιστροφή) του ασκούμενου μετά το πέρας της Πρακτικής Άσκησης. Η κάλυψη δαπανών διαμονής των ασκούμενων στον τόπο που πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκησή τους δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
  - Δαπάνες μετακινήσεων απασχολούμενων. Περιλαμβάνονται δαπάνες μετακινήσεων των μελών Δ.Ε.Π./Ε.Π. για την εποπτεία / επίβλεψη των ασκούμενων στον τόπο Πρακτικής Άσκησης και για τις επαφές τους με τους φορείς υποδοχής. Περιλαμβάνονται, επίσης, δαπάνες μετακινήσεων που έχουν σχέση με την πράξη, για συνεργασία σε επίπεδο Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης όταν αυτό επιβάλλεται για τις ανάγκες υλοποίησης Πράξης. Τυχόν δαπάνες μετακινήσεων εσωτερικού, των απασχολούμενων στην Πράξη πέραν των προαναφερομένων (για παράδειγμα συμμετοχή σε σχετικά συνέδρια, ημερίδες, συναντήσεις εργασίας ή συνεργασίας) δύναται να είναι επιλέξιμες, μόνο εφόσον, πραγματοποιούνται για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την υποστήριξη υλοποίησης της πράξης.
- Η αποζημίωση του **Ιδρυματικού Υπευθύνου** της Πράξης μπορεί να ανέρχεται μέχρι του συνολικού ποσού των **1.000 €** έως τη λήξη της πράξης (31-10-2016), για την κεντρική παρακολούθηση / υποστήριξη των επιμέρους δράσεων της Πράξης (με παραδοτέο την ετήσια έκθεση εφαρμογής της Πράξης).
- Η αποζημίωση του **Επιστημονικού Υπευθύνου** ενός Τμήματος μπορεί να ανέρχεται μέχρι του συνολικού ποσού των **700 €** έως τη λήξη της πράξης (31-10-2016), για την παρακολούθηση και υποστήριξη των επιμέρους δράσεων της

Πρακτικής Άσκησης στο συγκεκριμένο Τμήμα (με παραδοτέο την ετήσια έκθεση εφαρμογής της Πρακτικής Άσκησης στο Τμήμα).

- Δεν είναι επιλέξιμες αμοιβές εποπτών από ΑΕΙ και φορείς υποδοχής πρακτικής άσκησης.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για εκπαιδευτικές επισκέψεις.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για εκπόνηση μελετών.

4.5. Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους

Οι έμμεσες δαπάνες της πράξης υπολογίζονται κατ' αποκοπή με την εφαρμογή ποσοστού **15% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού** (δεν συμπεριλαμβάνονται οι αποζημιώσεις των ασκούμενων φοιτητών). Στις άμεσες δαπάνες προσωπικού που χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού δεν συμπεριλαμβάνεται τυχόν ΦΠΑ, έστω και αν αυτός είναι επιλέξιμη δαπάνη.

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις προτάσεις στο ΟΠΣ. – ΕΣΠΑ 2014-2020. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ:

5.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για συμπλήρωση δελτίων και

5.1.2 αφετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση logon.mnec.gr.

Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση logon.mnec.gr, πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ και μόνο η **αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υπογεγραμμένη** στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» στη διεύθυνση Κοραή 4, Τ.Κ. 105 64, Αθήνα, 1ος όροφος, ώρες 10.00 – 16.00. Οι προτάσεις είναι δυνατόν να υποβληθούν και ταχυδρομικώς, επί αποδείξει με ημερομηνία υποβολής την ημερομηνία αποστολής.

Η υποβολή των προτάσεων είναι δυνατή **πέντε (5) εργάσιμες ημέρες** μετά τη δημοσίευση της πρόσκλησης έως τη **15^η Μαρτίου 2016**.

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις χρηματοδότησης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.

5.2 Η ηλεκτρονική πρόταση στο ΟΠΣ, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Αίτηση Χρηματοδότησης, υπόδειγμα της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση και βρίσκεται δημοσιευμένη στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.edulll.gr.
- (ii) Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), οδηγίες για την συμπλήρωση του οποίου επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση. Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης συμπληρώνεται από το δικαιούχο μόνο ηλεκτρονικά στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ.
- (iii) Στοιχεία που τεκμηριώνουν τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου (συνημμένο υπόδειγμα).
- (iv) Σχέδιο/α Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα (συνημμένο υπόδειγμα).
- (v) Λοιπά έγγραφα:
  - a. **ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ** (σε μορφή .xls), στο οποίο θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο προϋπολογισμός της πράξης ανά δράση και Υποέργο.
  - b. Για την **περίπτωση των Πανεπιστημίων**:
    - i. Βεβαίωση από το Νόμιμο Εκπρόσωπο του Ιδρύματος, για τα τμήματα / σχολές που συμμετέχουν στην Πράξη, ότι η Πρακτική Άσκηση των εν λόγω τμημάτων / σχολών είναι θεσμοθετημένη, με αναφορά ανά τμήμα των ακόλουθων στοιχείων:
      1. της Απόφασης θεσμοθέτησης από τη Γενική Συνέλευση κάθε τμήματος, με την οποία η Π.Α εγκρίθηκε στο πρόγραμμα σπουδών
      2. αν πρόκειται για προαιρετική ή υποχρεωτική επιλογή των προγραμμάτων σπουδών,
      3. τη χρονική διάρκειά της.
    - ii. Περιγραφή από τον Υπεύθυνο της Πράξης (Ιδρυματικό Υπεύθυνο Πρακτικής Άσκησης) του τρόπου, με τον οποίο θα δοθεί η ορισμένη προτεραιότητα, στο πλαίσιο της Ιδρυματικής Πράξης, στην πρακτική άσκηση που είναι υποχρεωτική.

Ο υποψήφιος δικαιούχος υποβάλλει την πρότασή του και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά **αποκλειστικά** μέσω του ΟΠΣ. Τα συνοδευτικά έγγραφα (πλην του εντύπου ανάλυσης κόστους), υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή πρότασης από τον υποψήφιο δικαιούχο, η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

6.1. Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ σε δύο στάδια:

Α΄ Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Β΄ Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση.

Η αξιολόγηση των προτάσεων ακολουθεί την παρακάτω μεθοδολογία :

Άμεση Αξιολόγηση

Η πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων από τους δικαιούχους (παρ. 2, άρθρο 20, ν. 4314/2014).

6.2. Υποβολή και εξέταση ενστάσεων.

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΔΑ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

- α) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α΄ της αξιολόγησης
- β) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από το Δικαιούχο και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον δικαιούχο.

Η ΔΑ πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της ΔΑ και κοινοποιούνται στους δυνητικούς δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της ΔΑ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης. Δεν μπορούν να συμμετέχουν στην τριμελή επιτροπή ούτε σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων, στελέχη της ΔΑ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α΄ γίνει δεκτή, η ΔΑ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β΄.

Αν η υποβληθείσα ένσταση αφορά το στάδιο Β΄ της αξιολόγησης:

Στην περίπτωση εφαρμογής άμεσης αξιολόγησης, εφόσον γίνει αποδεκτή η ένσταση η πρόταση, επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησής και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΔΑ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

- 6.3. Έκδοση **απόφασης ένταξης της πράξης** από τον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ.

- 6.4. **Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.** του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1. Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στην κ. Βασιλική Βαλιάνου, τηλέφωνο 210 3278008, e-mail: kvalian@epeaek.gr και στον κ. Βασίλη Ατλαμάζογλου, τηλέφωνο 210 3278105, e-mail: vatlam@epeaek.gr.
- 7.2. Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», το σύστημα διαχείρισης του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.edulll.gr. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο Ειδικός Γραμματέας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ

Γιώργος Ιωαννίδης

Συνημμένα:

1. Παράρτημα I: Υποχρεώσεις Δικαιούχων
2. Παράρτημα II: Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ
3. Παράρτημα III: Ειδικές Υποχρεώσεις Δικαιούχων Πράξεων ΕΚΤ, για τη συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων / microdata

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.edulll.gr

4. Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης
5. Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης
6. Υπόδειγμα Απόφασης Υλοποίησης υποέργου με Ίδια Μέσα
7. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
8. Κριτήρια Επιλογής πράξεων – Μεθοδολογία αξιολόγησης
9. Υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική, επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα του δικαιούχου (συμπεριλαμβανομένου του οδηγού για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων)
10. Απογραφικό Δελτίο Εισόδου Συμμετεχόντων ΕΚΤ
11. Η με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31-07-2015 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές

Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης».

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ
- Προϊστάμενο ΕΥΔ
- Προϊστάμενο Υποδιεύθυνσης Τομέα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθησης»
- Μονάδες Α, Α2.1, Β2.3, Γ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΑ ή του ΕΦ προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί τις χρονικές προθεσμίες που προβλέπονται από το ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνουν έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει*

σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. *Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων*, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

- (iv) Να ενημερώνουν έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.
- (vi) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιούν διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζουν το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις ΕΚΤ, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να έχουν εγκατεστημένο σύστημα (είτε του φορέα τους είτε να έχουν πρόσβαση σε άλλο τοπικό ή κεντρικό σύστημα) συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταβίβασης δεδομένων δεικτών, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για μεμονωμένους συμμετέχοντες (microdata), όπου απαιτείται, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η ακρίβεια και επάρκεια των δεδομένων των συμμετεχόντων και αφετέρου η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη για την έγκυρη και έγκαιρη συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευση των δεικτών και των δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata) και στις περιπτώσεις που η συλλογή τους διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κ).

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
  - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά ο ΕΦ) στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύννομη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα ΧΙΙ του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
  - α) Να αναρτούν προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
  - β) Να τοποθετούν μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.

Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.

- γ) Να λειτουργούν διαδικτυακούς τόπους, στους οποίους θα αναρτούν στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- δ) Να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
- ε) Να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- στ) Να εξασφαλίζουν ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρούν και να ενημερώνουν φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων/εντύπων που απαιτούνται σε πράξεις ΕΚΤ για τη συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων σε αυτές, όπως ερωτηματολόγια, υπεύθυνες δηλώσεις, κλπ που συμπληρώνουν οι συμμετέχοντες.

Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών ή τριών (3) ετών, στην περίπτωση πράξεων επιλέξιμης δαπάνης που δεν υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης). Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να τηρούν ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή *εναλλακτικά ο ΕΦΔ*).
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
  - α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται *από την* Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦΔ) ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. ή τον ΕΦΔ. *(Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία»

Τήρηση των κανόνων για την εξασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία

Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η πράξη/ δράση ικανοποιεί τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τους κανόνες ασφαλείας για όλες τις κατηγορίες ΑμεΑ.

Σημειώνεται ότι, ανάλογα με το είδος και τη φύση της πρόσκλησης και της προτεινόμενης Πράξης, οι κάτωθι περιπτώσεις (Α' έως και ΣΤ') δύνανται να εφαρμόζονται συνδυαστικά.

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον και τους εξωτερικούς χώρους συμπεριλαμβ. αρχαιολογικών χώρων, παραλιών, χώρων πρασίνου, αλσών κ.λπ.

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας ή/και κατακόρυφης προσβασιμότητας (π.χ. προσβάσιμες διαδρομές, 'οδηγοί τυφλών', ράμπες/'σκάφες', αναβατόρια κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών για χρήση κοινού (π.χ. παιδικές χαρές, καθιστικά, εξοπλισμοί παραλιών, αποδυτήρια, χώροι υγιεινής, παρατηρητήρια πουλιών κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας προσβασιμότητας (σύνδεση πεζοδρομίου με είσοδο, προσβάσιμη είσοδος, προσβασιμότητα εσωτερικών χώρων, διαδρομές ισόπεδες ή με ράμπες, ικανοποιητικό άνοιγμα θυρών, ικανοποιητικό πλάτος διαδρόμων κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη κατακόρυφης προσβασιμότητας (ανελκυστήρας/ αναβατόριο, κλιμακοστάσιο κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής
- (4) πρόβλεψη χώρων αναμονής σε περίπτωση κινδύνου
- (5) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)
- (6) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών (χαμηλά γκισέ, προσβάσιμες οθόνες πληροφοριών κ.λπ.)

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

- (1) πρόβλεψη προσβασιμότητας σταθμών/στάσεων επιβατών (βλ. περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων")
- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας οχημάτων/βαγονιών/πλοίων κ.λπ. (δυνατότητα εισόδου, δυνατότητα κίνησης και στάσης εντός, προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, προσβάσιμοι θάλαμοι, προσβάσιμοι χώροι εστίασης κ.λπ.)

(3) πρόβλεψη προσβάσιμου εξοπλισμού (μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων, οπτική και ηχητική πληροφόρηση κοινού, τηλεματικές εφαρμογές, ιστοσελίδες κ.λπ.)

(4) πρόβλεψη προσβάσιμων διαδικασιών (υπηρεσία εξυπηρέτησης ΑμεΑ και ατόμων μειωμένης κινητικότητας, διαδικασίες έκδοσης εισιτηρίων, διαδικασίες εκτάκτων αναγκών κ.λπ.)

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες

(1) δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας αυτόνομα από άτομα με αναπηρία (π.χ. άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο ή, άτομα τυφλά ή κωφά ή με λοιπές αναπηρίες), πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία (π.χ. πρόβλεψη προσβάσιμων ετικετών σε προϊόντα, πρόβλεψη διάθεσης αναπηρικού αμαξιδίου για χρήση εντός της επιχείρησης από άτομα δυνάμενα να διανύσουν μικρές μόνο αποστάσεις, πρόβλεψη παραγγελίας μέσω προσβάσιμης ιστοσελίδας και παράδοσης εμπορευμάτων κατ' οίκον, πρόβλεψη διαδικασίας παραπόνων μέσω SMS/ e-mail/ τηλεφώνου κ.λπ.) ή πρόβλεψη 'ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων' (πχ. διερμηνείας στη νοηματική, συνοδείας τυφλών ατόμων κ.λπ.)

(2) πρόβλεψη προσβάσιμων, στα άτομα με αναπηρία [ως δυνητικά ωφελούμενων], διαδικασιών υποβολής αίτησης (π.χ. προσβάσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο, εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης μέσω συγκεκριμένης υπηρεσίας κ.λπ.).

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

(1) συμμόρφωση των διαδικτυακών τόπων και των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού, έκδοση 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines 2.0) του διεθνή οργανισμού World Wide Web Consortium (W3C), κατ' ελάχιστο στο μεσαίο επίπεδο προσβασιμότητας "AA", ενώ συνίσταται η συμμόρφωση στο ανώτατο επίπεδο προσβασιμότητας "AAA"

(2) στην περίπτωση διαδικτυακών τόπων ή των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών που προορίζονται για χρήση κυρίως μέσω κινητών και φορητών συσκευών (πχ. wearables, tablets, έξυπνα τηλέφωνα κ.λπ.) συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (Mobile Web Best Practices 1.0) του W3C

(3) σε περίπτωση λογισμικού user agents, δηλαδή λογισμικού που αναλαμβάνει να συλλέξει, εξάγει και διευκολύνει την αλληλεπίδραση του χρήστη με τα περιεχόμενα του Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents, έκδοση 2.0 (User Agent Accessibility Guidelines 2.0) του W3C

(4) σε περίπτωση εργαλείων συγγραφής και διαχείρισης περιεχομένου Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για Εργαλεία Συγγραφής, έκδοση 2.0 (Authoring Tool Accessibility Guidelines 2.0) του W3C

(5) σε περίπτωση τεχνολογικών λύσεων και προϊόντων που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία διαδικτυακών τόπων ή διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών (π.χ. αυτόματοι πωλητές, κιόσκια πληροφόρησης κ.λπ.) είναι απαραίτητη η σχεδίασή τους βάσει των αρχών του «Καθολικού Σχεδιασμού»

(6) σε κάθε περίπτωση εξασφάλιση συμβατότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και συστημάτων με διαδεδομένες υποστηρικτικές τεχνολογίες και τεχνικά βοηθήματα που χρησιμοποιούν τα ΑμεΑ (π.χ. αναγνώστες οθόνης, ειδικοί διακόπτες και συστήματα αλληλεπίδρασης, μεγεθυντές οθόνης).

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία-Πληροφόρηση

(1) πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης πληροφορίας - πληροφόρησης (όπως προσβάσιμες ιστοσελίδες ως περίπτωση Ε- "Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα", έντυπα σε γραφή Braille, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, κασέτες ή CD, DVD με πρόβλεψη υπότιτλων, πρόβλεψη διερμηνείας στη νοηματική, κ.λπ.)

(2) πρόβλεψη προσβασιμότητας πάσης φύσεως εκδηλώσεων (πρόβλεψη προσβάσιμων κτιριακών υποδομών ως περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων", προσβάσιμων εντύπων και εξοπλισμού, διερμηνείας στη νοηματική κ.λπ.)

Σχετικό θεσμικό πλαίσιο και πρότυπα για την προσβασιμότητα σε ΑμεΑ

Οι παρακάτω αναφορές αφορούν στο **βασικό** ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο ανάλογα με τη φύση της πράξης ισχύει ταυτόχρονα με τυχόν ισχύον **ειδικό** θεσμικό πλαίσιο και προδιαγραφές (π.χ. ειδική νομοθεσία/ προδιαγραφές για τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, εκπαιδευτήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λπ.).

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον

A.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

A.2. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" και σχετικές εγκύκλιοι ΥΠΕΚΑ: Εγκύκλιος 9 με Α.Π.οικ.29467/13.06.2012 "Διευκρινίσεις για την υποβολή μελέτης προσβασιμότητας για ΑμεΑ η οποία απαιτείται να εμπεριέχεται στις μελέτες που θα υποβάλλονται κατά την εφαρμογή του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού Ν.4067 (ΦΕΚ 79/Α/2012)", Εγκύκλιος ΑμεΑ με Α.Π.οικ 42382/16.07.2013 " Διευκρινίσεις για την εφαρμογή του άρθρου 26 του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (Ν.4067/2012), που αφορά στις ειδικές ρυθμίσεις για την προσβασιμότητα ΑμεΑ/εμποδιζόμενων ατόμων και Απόφαση ΥΠΕΚΑ με Αριθ. οικ. 55174/ΦΕΚ 2605 Β/ 15.10.2013 "Διαδικασία έγκρισης και απαιτούμενα δικαιολογητικά για εργασίες για τις οποίες απαιτείται Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας."

A.3. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ

A.4. Απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

A.5. Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ 1052758/1451/Β0010 (1)/2012 ΦΕΚ 1411 Β' "Συμπλήρωση της υπ' αριθ. 1038460/2439/Β0010/15-4-2009 (ΦΕΚ 792 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών",

A.6. Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Αριθμ. 28492/2009 ΦΕΚ 931 Β' "Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

B.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

B.2. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" και Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

Γ.1. Κανονισμοί (ΕΕ) με αρ. 1107/2006, 1371/2007, 1177/2010 και 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών

Γ.2. Κανονισμός (ΕΕ) με αρ. 1300/2014 της 18ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την προσβασιμότητα του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης για τα άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα

Γ.3. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Γ.4. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ"

Γ.5. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες:

Δ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Δ.2. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1439 "Όργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία –Απαιτήσεις και συστάσεις"

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

E.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

- Ε.2. Ν. 3979/2011 ΦΕΚ 138 Α' "Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις"*
- Ε.3. Αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 ΦΕΚ 1301 Β' "Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης"*
- Ε.4. Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού WCAG 2.0 (<http://www.w3c.gr/wai/translations/wcag20.html>)*
- Ε.5. Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (<http://www.w3.org/TR/mobile-br/> - Αγγλικά)*
- Ε.6. Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents UAAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/UAAG20/> - Αγγλικά)*
- Ε.7. Οδηγίες Προσβασιμότητας για Συγγραφή Περιεχομένου Ιστού ATAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/ATAG20/> - Αγγλικά)*

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία-Πληροφόρηση

- ΣΤ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"-άρθρα 2, 9 και 21 της Σύμβασης*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ

Οι δικαιούχοι πράξεων ΕΚΤ υποχρεούνται να εφαρμόσουν τις διαδικασίες που ορίζονται στην παρούσα πρόσκληση και σύμφωνα με το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης των Δεικτών για τη συλλογή δεδομένων που αφορούν στον κάθε συμμετέχοντα των πράξεών τους, τόσο κατά την ημέρα εισόδου σε αυτές, η οποία είναι η ημέρα έναρξης της υλοποίησης της πράξης (δείκτης εκροών) όσο και κατά την έξοδό του από αυτές (δείκτης αποτελέσματος).

Τα εν λόγω δεδομένα καταχωρούνται σε ηλεκτρονικό σύστημα είτε από τους συμμετέχοντες είτε από τους δικαιούχους ή και από τους φορείς υλοποίησης ή και παρόχους των υπηρεσιών τη στιγμή της συλλογής τους.

Η καταχώρηση των στοιχείων δύνανται να γίνει είτε σε εγκατεστημένο σύστημα του δικαιούχου είτε σε άλλο τοπικό ή κεντρικό σύστημα, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση οι δικαιούχοι, οι φορείς υλοποίησης ή πάροχοι των υπηρεσιών και οι συμμετέχοντες / ωφελούμενοι, ανάλογα με το επίπεδο επιλογής της καταχώρησης δεδομένων.

Στο ηλεκτρονικό σύστημα, στο οποίο θα καταχωρούνται τα δεδομένα των συμμετεχόντων / ωφελουμένων, θα υπάρχει δυνατότητα επεξεργασίας τους, αποθήκευσης και διαβίβασής τους στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο και το χρόνο συλλογής των δεδομένων των συμμετεχόντων / ωφελουμένων βρίσκονται στο Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης των Δεικτών που είναι αναρτημένο στη ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.espa.gr/el/Pages/NPPdeiktes.aspx>.

Οι δικαιούχοι δύνανται να απευθυνθούν στα άτομα και στα τηλέφωνα που δηλώνονται στην πρόσκληση για περαιτέρω διευκρινήσεις σχετικά με τα δεδομένα των συμμετεχόντων / ωφελουμένων των πράξεών τους.

Τα δεδομένα των συμμετεχόντων / ωφελουμένων που θα πρέπει να συλλέγονται και να καταχωρούνται σε ηλεκτρονικό σύστημα είναι αυτά που περιλαμβάνονται στο «Απογραφικό Δελτίο Ωφελουμένου κατά την είσοδο στην πράξη», το οποίο συμπεριλαμβάνεται στα συνημμένα της πρόσκλησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.edulll.gr, και στο «Απογραφικό Δελτίο Ωφελουμένου κατά την έξοδο από την πράξη», το οποίο θα δοθεί στο Δικαιούχο μετά από την οριστικοποίησή του από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.